

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Veiligheid en Justitie over de brief inzake een op non-actief gestelde advocaat-generaal (Kamerstuk 33 400 VI, nr. 6).

De voorzitter van de commissie,
Jadnanansing

Griffier van de commissie,
Nava

I. Opmerkingen en vragen vanuit de fracties

VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie vragen of het klopt dat de naar de in het NRC genoemde advocaat-generaal door het Openbaar Ministerie (OM) (strafrechtelijk) onderzoek wordt gedaan. Is de genoemde persoon door het OM aangemerkt als verdachte? Zo ja, wat is de aard van de verdenking? Op welk moment is de verdenking tegen de genoemde persoon gerezen? Was de genoemde persoon lid van het OM ten tijde van de door het OM onderzochte gedragingen?

Deze leden vragen wat de aard van de werkzaamheden was die betrokkene verleende voor een advocatenkantoor tijdens zijn lidmaatschap van het OM. Verleende de genoemde persoon rechtskundige bijstand in de zin van artikel 44, eerste lid 1, Wet rechtspositie rechtelijke ambtenaren aan of bij een advocatenkantoor?

De leden van de VVD-fractie vragen op welk moment in het onderzoek is besloten om de genoemde persoon op non-actief te stellen en welke overwegingen waren daarbij leidend. Wordt de genoemde persoon verdacht van enige vorm van belangenverstremming of betreft het een verdenking van een delict in de privésfeer? Hoe komt het dat de onderzochte feiten niet in de selectieprocedure bij de genoemde persoon naar voren zijn gekomen?

Deelt de minister de mening dat het aanstellen van personen uit het bedrijfsleven in een publieke functie kwaliteitsverhogend kan werken en daarom positief benaderd dient te (blijven) worden?

Deze leden vragen of het OM voldoende bevoegdheden heeft om informatie te vergaren ten behoeve van de selectieprocedure. Verdient het uitgangspunt, dat de functie van advocaat-generaal geen vertrouwensfunctie is, heroverweging in het licht van het voorliggende geval? Acht de minister het wenselijk dat de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst bij de selectieprocedure van een advocaat-generaal een veiligheidsonderzoek uitvoert zoals gebruikelijk is bij vertrouwensfuncties? Is de minister voornemens wijzigingen aan te brengen in de selectieprocedure die geldt voor leden van het OM?

SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van de minister op het bericht over de op non-actief gestelde advocaat-generaal. De minister schrijft in zijn brief dat bij de benoeming van de betrokken advocaat-generaal de normale procedure is gevolgd. Er zijn justitiële gegevens verstrekt, er is een assessment afgelegd, er zijn referenten benaderd en er zijn geen contra-indicaties gevonden, waarna betrokkene is benoemd. Dat roept bij de leden van de SP-fractie de volgende vragen op.

Deze leden wijzen erop dat uit onderzoek van het NRC blijkt dat herhaalde en voortdurende signalen zijn genegeerd. Al in 2010 is de top van het OM door de president van een rechtbank en door meerdere advocaten geïnformeerd dat de betrokkene eerder bij advocatenkantoren moest opstappen na vermoedens van fraude. Klopt deze informatie? Deze leden vragen waarom deze signalen niet kunnen gelden als contra-indicaties voor de benoeming. Kan dat worden toegelicht?

Ook is betrokkene door de top van het OM berispt omdat hij zich in privékwesaties liet voorstaan op zijn titel als advocaat-generaal. Op welk moment is dat precies gebeurd? Welke consequenties had deze berisping? Waarom is er naar aanleiding van al deze signalen niet ingegrepen, en is de advocaat-generaal pas op non-actief gesteld na vermoedens van fiscale fraude in de privésfeer?

De leden van de SP-fractie vragen waarom het OM bij het aanstellen van advocaten (bijvoorbeeld als advocaat-generaal) geen navraag doet bij de lokale Orde van Advocaten (plaatselijke Raad van Toezicht). Rechtbanken doen dat wel. Zou dat niet raadzaam zijn voor de toekomst? Hoe kan in de toekomst voorkomen worden dat een omstreden advocaat, ten aanzien van wie vanuit diverse kanten serieuze bedenkingen bestaan, benoemd wordt tot advocaat-generaal?

Ten aanzien van het hebben van nevenfuncties stellen deze leden de volgende vragen. Zij zijn van mening dat een functie bij het OM niet verenigbaar is met het uitoefenen van werkzaamheden als advocaat. Ook niet als juridisch adviseur bij een advocatenkantoor. Is dit ook het standpunt van de minister?

Is het waar dat het OM betrokkene in eerste instantie toestemming gaf om een dag in de week als advocaat werkzaam te blijven, maar dat pas later ontdekt werd dat deze combinatie van functies helemaal niet is toegestaan. Hoe kan dit? Waarom is deze nevenfunctie oogluikend toegestaan? Of is hier zelfs expliciet toestemming voor gegeven? Welke motieven speelden hier een rol?

Ook begrijpen deze leden niet hoe het kan dat er geen aantekening is gemaakt van het feit dat betrokkene nog advocaat/adviseur bij een advocatenkantoor was. Is met het nieuwe vierde lid van artikel 44 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren deze situatie voor de toekomst absoluut onbestaanbaar? Kan een dergelijke combinatie van functies zich nog voordoen?

Ten slotte vragen de leden van de SP-fractie of het is uitgesloten dat er op dit moment elders in het land nog meer officieren van justitie nevenfuncties hebben als advocaat of juridisch adviseur bij een advocatenkantoor en hoe dit eventueel zou kunnen worden onderzocht. Welke overige nevenfuncties vindt de regering onverenigbaar? Hoe wordt hier op getoetst en gecontroleerd?

II. Reactie van de minister